

Stadsbyggnadskontoret

Planavdelningen

Registraturen

Älvsjö 1:1 (del av), Rågsved

Stadsmuseets synpunkter i sammanfattning

Stadsmuseet har ingen erinran mot förslaget upphävande av detaljplanen.

Stadsmuseet vill dock påpeka att befintliga byggnaderna kan ha sådana värden att de eventuellt bör bevaras inom det nya reservatet. Innan beslut tas om eventuellt rivningslov bör ytterligare undersökningar göras om deras värde, se nedan under *Kulturhistoriska värden*.

Planförslaget

Föreslaget planarbete innebär ett upphävande av den södra delen av befintlig plan inför upprättandet av Rågsveds naturreservat. Upphävandet innebär att befintlig byggnation i den södra delen av Snösätra industriområde rivs och att området görs om till park/naturområde.

Bakgrund

I april 1958 antogs gällande detaljplan för upplagsområde i Rågsveds friområde. Snösätra industriområde, som platsen benämns idag, utarrenderas av exploateringskontoret till olika verksamheter.

I samband med stadens budget för 2015 inleddes arbetet med att upprätta förslag till naturreservat för Rågsveds friområde. Förslag till gränser för naturreservatet samt föreslagna föreskrifter för reservatet har varit på samråd under december 2017 till februari 2018. Rågsveds naturreservat togs upp för godkännande i de tre berörda nämnderna under april 2018 och planeras behandlas i kommunfullmäktige i juni 2018.

Kulturhistoriska värden

Rågsveds friområde utgör ett värdefullt kulturlandskap och uppvisar en mycket lång kulturhistorisk kontinuitet. Människor har bott och verkat här sedan förhistorisk tid och ett stort antal fornlämningar och andra lämningar präglar området och utgör tydliga tecken på en

rik kulturhistoria. Inom och i nära anslutning till aktuellt planområde finns flera kulturhistoriska lämningar; inom planområdet i sydost finns en fossil åker (RAÄ Stockholm 387), registrerad som övrig kulturhistorisk lämning i fornminnesregistret; ytterligare kulturhistoriska lämningar samt bevakningsobjekt strax nord- samt sydost om berört planområde finns registrerade i RAÄ:s fornminnesregister. De kulturhistoriska lämningarna utgör värdefulla inslag i kulturlandskapet Rågsveds friområde. I detta utgör varje enskild lämning en viktig del i det större historiska sammanhanget.

Bebyggelsen

Upplagsområdet ligger på mark som i äldre tid utgjordes av delvis skogsmark, delvis jordbruksarealer under Snösätra torp som var ett torp med belägg i tidigt 1600-tal.

Under tiden 1940- till 1960-tal växte ett industrilandskap fram utmed nuvarande *Snösätragränd*. Området inventerades av Stockholms stadsmuseum 2005. De tre byggnader som inventerades utgör industriområdets äldsta bebyggelse och är samtliga belägna inom aktuellt planområde. Byggnaderna är klassificerade gult i Stadsmuseets kulturhistoriska klassificering vilket innebär en *fastighet med bebyggelse av positiv betydelse för stadsbilden och/eller av visst kulturhistoriskt värde*.

Byggnaderna utmed Snösätragränd är av varierande förråds- och skjulkaraktär med en blandning av stålkonstruktioner klädda i korrugerad plåt, slätputsade murverksbyggnader, träskjul och tegelbyggnader. Vissa av byggnaderna kan ha haft anknytning till det flyktingläger för balter som öppnades i området 1944. Husnr. 31 är en stor lada som byggnadsmässigt visar tecken på att vara uppförd under årtiondena omkring sekelskiftet 1900, troligen för jordbruksändamål. Husnr. 18, en murad slätputsad industribyggnad, uppfördes som förråd under 1940-talet och byggdes under 1950- respektive 1960-talet om och till för konserveringsindustri efter ritningar av arkitekterna Arvo End respektive Olle Zetterberg. Husnr. 30 uppfördes åren 1958–1967 efter ritningar av arkitekten Herbert Homann som provisoriskt upplag för civilförsvarsmaterial. Idag används byggnaderna för olika verksamheter, bland annat finns ett café. Området har ett agrar- samt industrihistoriskt värde med bebyggelse som utgör rester av en äldre jordbruks- samt verkstads- och industriverksamhet.

Stadsmuseet i Stockholm
Kulturmiljö

Box 15025
104 65 Stockholm
Växel 08-508 31 600
stadsmuseet@stockholm.se
stockholm.se

Under 2010-talet har en graffitikultur vuxit fram i Snösätra industriområde med målningar på befintliga hus och murar mot

Snösätragränd. Graffitimålningarna har höga konst- och kulturhistoriska värden, dels som representanter för en intressant företeelse med bildkultur som del av den svenska samtidskonsten, dels då flera av de enskilda målningarna anses uppvisa en hög konstnärlig nivå.

Stadsmuseets synpunkter

Stadsmuseet har ingen erinran mot föreslaget upphävande av detaljplanen.

Stadsmuseet vill dock påpeka att befintliga byggnaderna kan ha sådana värden att de eventuellt bör bevaras inom det nya reservatet. Innan beslut tas om eventuellt rivningslov bör ytterligare undersökningar göras om deras värde.

Medskick inför det fortsatta reservatsarbetet

Stadsmuseet vill upplysa om att det inom det aktuella planområdet finns tre byggnader som utgör industriområdets äldsta delar. En av byggnaderna uppvisar tecken på att vara av högre ålder än övriga. Stadsmuseet anser det angeläget att en förundersökning tas fram för att utreda byggnadernas kulturhistoriska värden. Museet skulle se det som positivt att byggnaderna bevaras, antingen som del av naturreservatet alternativt att även Snösätra södra exkluderas från reservatet och fortsättningsvis brukas inom kulturlivet.

Områdets bebyggelse bedöms ha konst- och kulturhistoriska värden och omfattas därför av plan- och bygglagens krav på varsamhet och skydd mot förvanskning (PBL 8:13 och 8:17) samt bestämmelser om rivningslov enligt PBL 8:34 punkt 2.

Vidare vill Stadsmuseet informera om de kulturhistoriska lämningarnas skydd enligt kulturmiljölagens 2 kap. vilket medför att ändringar kan kräva tillstånd av Länsstyrelsen. Vidare kan de identifierade kulturhistoriska lämningarna med rätt förutsättningar bli en tillgång i naturreservatet och i det område som idag motsvarar Snösätra södra industriområde såsom värdefulla och intressanta inslag i kulturlandskapet.

Ylva Blank
Enhetschef

Daniel Hofling
Antikvarie

Stadsmuseet i Stockholm
Kulturmiljö

Box 15025
104 65 Stockholm
Växel 08-508 31 600
stadsmuseet@stockholm.se
stockholm.se